

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:13	20:26	19:27	
21:16	20:29	19:24	ירושלים
21:14	20:27	19:28	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

א' אב תשע"ח ♦ גליון 22 ♦ פרשת מטות-מסעי

הר"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

צל"ש בעבודת השם

מה זוכה אדם שמקריב את עצמו ומתגבר בנסיון לכבוד השם...

מהי המטרה?

הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, נהג ללמוד מדי יום עם בנו הגאון רבי דוד שליט"א. כדי לתאם את שעת הלימוד היומית בתוך הלוי"ז הצפוף של גאון ישראל, נהג הרב להתקשר לבית בנו מדי יום, כדי להודיעו על שעת הלימוד.

באחד הימים, כשהגיע הבן ללמוד בבית אביו, ראה את אמו מחייכת ואומרת: 'ראה נא, תעריך כמה חשובה לאבא שעת הלימוד. הן אבין יודע את כל התורה בעל פה, אך את מספר הטלפון בביתך הוא אינו זוכר... מדי יום אנו מתגייסים למטרה החשובה - לחפש את ספר הטלפונים ולחפש בו את מספר הטלפון שלך, כדי לתאם את השעה היעודה!'

כשמע הרב את דברי הרבנית, נענה בחיוך ואמר: 'עתה אשנן את המספר 20 פעמים, עד שאדע אותו בעל פה. ממחר זה כבר לא יקרה, אני אזכור את המספר ואשמרנו בזכרוני! ישבו האב והבן שניות אחדות ושיננו את מספר הטלפון, כמה ספרות בסך הכל, עד שהגאון הנערץ נבחן וידע היטב את המספר...'

ביום המחר, בהגיעו ללמוד, שאל רבי דוד את אמו הרבנית: 'נו, איך היה היום? שוב נדרשתם לחיפוש או שאבא זכר את המספר?' חייכה אמו והגיבה: 'בני יקירי, נראה לך שאבא זכר? הרי דינויים הלכתיים שדן בהם לפני שבעים שנה הוא זוכר אותם על בורייתם, אך מספר טלפון אותו שינן אך אתמול - הוא לא זוכר, כי זה לא חשוב לו! לרב חשוב לזכור את התורה, את הסוגיות שלמד, את התשובות שכתב - זה מה שמנוח בראש מעייני! כל היתר - מתנדף מזכרונו ואיננו...'

כמה מרומם לקרוא את הסיפור, ולהבין עד כמה גדולה ההשפעה של הגדרת היעד, כשהיעד מוגדר, כשהמטרה בוערת בעוצמה ולא זדים ממנה - בסופו של דבר משיגים את היעד ומגיעים למטרה, ומה שלא חשוב באמת - מתנדף עם הרוח, ומתיר את מלוא הכוחות והכישרורים למטרה האמיתית!

ציווה הרב לכל המתפללים להתאסף סביבו ולהשתטח על הארץ ואותו חלק שבו הצטופפו כולם נשאר עומד על תילו וגם הגג נשאר תלוי באוויר והמתפללים ניצלו בדרך נס. וידוע היה אצלו שתמיד כשהייתה עוברת לויה בצפת ליד ביתו, היה יורד ומלווה ארבע אמות את המיטה ועולה ושב לביתו. יום אחד נפטר יהודי פשוט, ירד רבי אברהם וליווה את המיטה עד הקבר, אמרו כולם בוודאי צדיק נסתר היה. התפללו ושאלו אותו מי היה אביו ויהודי שנפטר? אמר להם שילכו נא לבית האלמנה, וישאלו על סודו של האיש, לבטח צדיק נסתר היה, ואף כתיבי קבלה נסתרים לו. הלכו ושאלו ותען האשה כי איש פשוט היה ולא עסק בנסתרות. אמרו תלמידיו לר' אברהם והשיב שישאלו אם ידוע לה מעשה מיוחד שעשה. שאלו - וסיפרה להם: בעלי היה מוכר תכשיטים באזור גוש חלב ואזור צפת, הוא היה יפה תואר ויפה מראה, באחד המכירות חמדה אותו בליבה

בת של שייך ערבי, אמרה לאביה שהיא רוצה אותה, אמר לו השייך שבתו בחרה בו, ובכירה אחרת אין לו... אמר כביכול שהוא מסכים, קבעו תאריך לחתונה וכולם מוזמנים, באמצע האולם היה מגש מלא גחלים, כל אחד לוקח גחלים לנרגילה, הלך ה"חתן" ושפך על עצמו את כל הקערה עם הגחלים... ראו זאת כולם, הרביצו לו וביזוהו: הזה החתן המשוגע שלך... וברח משם... הוא סבל כל חייו מהייסורים המרים, אך תמיד פניו זרחו, שעמד בניסיון! הלכו וסיפרו לרבי אברהם, ואמר: **כשיצאה המיטה ליד הבית שלי, ראיתי אור גדול עד שמים! ראו מה עושה הקרבה אחת, לאיזה דוגה יכול לזכות אפילו אדם פשוט!**

אנחנו רואים שכאדם עומד בניסיונות, הקב"ה לא נשאר חייב - הוא פורע כאן בעולם הזה. וכמו בצבא שמי שמתגבר עולה בדרגה, מקבל צ"ש, כך גם בעבודת השם, מי שמתגבר ועומד בנסיון מקבל מיד דרגות רוחניות עליוניות נשגבות שהיה צריך לקבל אותם אחרי שנים. במיוחד היום שהניסיונות קשים מאד, ואם נלחם וננצח לפום צערא אגרא נזכה להתעלות בעבודת השם ולהגיע לפסגות.

שבת שלום.
מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ב עולם הזה צריך מסירות נפש, צריך הקרבה. ואף שאדם חושב שהוא מוותר על עונג, צריך לדעת שאין עונג כמו עונג רוחני. אתה אוכל - גם הצדיק אוכל. אתה שותה - גם הצדיק שותה. אתה מטייל - גם הוא מטייל. הולך לים - גם הוא הולך לים. **אבל מה שיש לצדיק אין לך. לצדיק יש מתיקות ועונג רוחני שאין לאדם שלא לומד ומחובר לתורה הקדושה. את העונג הרוחני של אדם פרוש אין לך!**

מסילת ישרים בפרק הראשון כתב: יסוד החסידות ושוורש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו כו' אדם צריך לדעת דבר ראשון מה אני מחפש פה? אדם שהולך בלי מטרה, בונה קיר בלי מטרה, הוא משוגע! אז למה אתה חי? שאל אנשים ברחוב כל אחד יגיד לך מטרה הזויה אחרת.

אומר המסילת ישרים: והנה מה שהורונו חז"ל הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על השם וליהנות מזיו שכיתנו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא! אין בעולם עונג ותענוג רוחני כמו השראת השכינה השורה על האדם. אדם חושב על אדם שמקדש עצמו, הוא מסתגף, הוא מסכך... אם היית יודע איזה מתיקות יש לו, הוא מרגיש את העולמות העליונים פה בעולם הזה! בבחינת עולמן תראה בחיך. אתה מחליף הבל וריק - בתענוג של השראת השכינה.

אנו יודעים שבצבא, כדי לקבל דרגה צריך הרבה זמן, אפילו כמה שנים. אבל אם אדם עושה פעולה אחת של הקרבה, של מסירות נפש, מעלים אותו בדרגה בפעם אחת! מה שלוקח בדרך כלל שנים! וגם מקבל צ"ש. **כך בעבודת ד' יתברך, אם אדם עושה פעולה של מסירות נפש, קושי מיוחד שהוא עומד בו, הוא זוכה ברגע אחד לדרגות גבוהות! ברגע אחד!**

בעיר צפת תובב"א היה צדיק מפורסם וחסיד, רבי אברהם מאבריטש זצ"ל, בעל ה"בת עין". בכ"ד בטבת שנת ה'תקצ"ז אירעה אדמה בצפת ובסביבותיה והפילה חללים רבים. מסופר שהרב אברהם דב היה אז בבית מדרשו והתפלל תפילת מנחה כשהתחילו הזעזועים

רגע חושבים
עמוד 4

פינת ההלכה
עמוד 3

פרשת השבוע
עמוד 3

סיפור לשבת
עמוד 2

סיפור לשבת

פרב אשר קופלסקי

התלבטות גורלית

מה עושים כשמגיעים לאמריקה ורואים שהמקום לא מתאים לילדנו?

בין נכבדי הקהילה הלומוז'אית לפני כ-150 שנה, נמנה רבי משה אהרן לוי זצ"ל, שהיה נין ונכד לגדולי עולם, וגם תלמיד חכם מופלג בזכות עצמו. לצד זאת זכה הרב לוי להתברך בעושר ונכסים, והתפרסם בהיותו איש של 'תורה וגדולה במקום אחד'. לימים, ירד הרב לוי מנכסיו ולא מצא דרך לפרנס את בני משפחתו, ולפיכך, שם פעמיו לביתו של רב העיר, המהרי"ל דיסקין, ליטול עצה מן החכמים כדת מה לעשות.

'רבי ומורי', אמר הרב לוי בהכנעה, 'נקלעתי לצומת דרכים ואיני יודע מה לעשות. אתייעץ ברבנו בענין כיצד להמשיך מכאן...'. בדקות הבאות, פרש את מסכת התלבטותיו, הסביר בצער כי ירד מנכסיו, ואיננו רואה מוצא. האפשרות היחידה העומדת לרשותו לכאורה - היא לנסוע לארץ הזהב, לארצות הברית שבאמריקה הגדולה והעשירה, אלא שהשמועות אודות מצב היהדות שם באותן שנים - אינן מבשרות טובות ללבו היהודי הבורע באש של יראת שמים...

המהרי"ל הקשיב להתלבטות, הרבה ארוכות בשאלה הסבוכה, ולבסוף הכריע: 'איני לך ברירה, עול הפרנסה כבד ולא תוכל להסתדר כאן, ומאיךך - אתה יהודי שיראת שמים ובערת בו כיקוד אש, חושבני שנוכל להסתמך על יראתך וחקמתך... קח את מקל הנדודים וסע לאמריקה, תחפש שם פרנסה כרב או כשוטח וכיוצא באלה, והשם יהיה בעזרך שתוכל לשלוח לבני משפחתך את מזונם די מחסורם!'

הרב לוי שמח על שהתייעץ עם גדול הדור ורבו פשט את הספק והחכימו בדרכו, ויצא לאמריקה, מותיר את בני משפחתו מוגנים בעיר היהודית למוז'א. כשבא לאמריקה גילה כי אכן כישוריו התורניים ומידותיו התרומיות חשובים מאוד לביסוס וחיוק היהדות בארץ המתפתחת, והוא התגייס במלוא העוצמה להפיץ את אור היהדות כהלכתה. בתוך מספר חודשים, התחבב מאוד על בני הקהילה היהודית בברוקלין, אשר נהנו ליהנות מחכמתו ותושייתו ולהיעזר בעצותיו המחכימות, כאשר הם דואגים למחיתו ופרנסתו ברוחב לב. כעבור כמה שנים, כשהתבססו בברוקלין בתי חינוך לבנים ובנות על סהרת החינוך התורני - הזמין את בני משפחתו לבוא בעקבותיו, ולהתגורר עמו בביתו היפה והחדש...

בתוך תקופה קצרה, זכה הרב לוי ושמו הלך לפניו. רבים נעזרו בו, הוא זכה לכבוד רב ולמעמד גבוה במיוחד, וגם פרנסתו היתה בשפע וברוחב לב. שוב זכה הרב לוי ל'תורה וגדולה במקום אחד' - אלא שבמושגי אמריקה, היתה הגדולה פי כמה וכמה..., עד שהתעשר הרב לוי בעושר מופלג בלי לסטות כמלוא נימה מיהדותו ומצדקותו.

יהיה זה ביום שבת בהיר אחז, כשהרב לוי שהה סמוך למטבח ביתו, ושמע שתיים מבנותיו הבוגרות משוחחות ביניהן. 'הרי אנו כבר צריכות להינשא' - אמרה הגדולה לצעירה, 'והרי כאן באמריקה, אבא לא יצליח למצוא לנו חתן בן תורה, בחור העוסק בתורה במסירות ובהתמדה. לא תהיה לו ברירה אלא להשיאנו לבחורים סוחרים מצליחים, ולבטח יצליח לשים ידו על סוחרים מובחרים במיוחד - כך שנוכח לחיי עושר ורווחה עוד שנים רבות...'

הרב לוי שמע את הדברים, ולבו צנח בקרבו, כל מילה היתה כמדקרת חרב, כמו פצצת אטום נופלת על ראשו. היתכן? הרי חינוך את בנותיו כל הימים להתמסר לתורה, להבין מה ערכה של תורה, לרצות להתחבר ולהתקשר עם התורה, להעריך ולהוקיר את עוסקי התורה - והנה מילים שכאלה? היתכן כי אכן יוכרחו להינשא לסוחר העוסק ברווח גשמי, ולא ברווח רוחני טהור וזך?

כל אותה שבת, הסתובב הרב לוי כסהרורי ולבו בל עמו. הוא לא הסגיר את מחשבותיו לאיש, אך ניכר היה כי הוא טרוד ומבולבל, מתוח ומודאג. הן את כל חייו הקדיש להנחיל לבני משפחתו את חשיבות התורה, כמה יגע

והתמסר והקריב כדי שבינו כי אין מעלה כמו התורה ואין יתרון כמו להיות עוסק בתורה - והנה כל עבודתו ופרי יגיעתו עומדים לרדת לטמיון... איך יוכל לראות בחינוכו הטהור והזך שוקע במצולות, איך יוכל לבחור לבנותיו חתנים שאינם עמלי תורה?

במוצאי שבת, מיד אחרי הבדלה, התיישב עם רעייתו הרבנית מרים לשיחת התייעצות דחופה. כל הדאגות והטרדות הונחו בצד, סדר היום נמחק באחת. סוגיא מטרידה מאוד עלתה על השולחן, הרת גורל עד מאוד...

דקות ארוכות נמשכה התייעצות, בסיומה התקבלה ההחלטה הגורלית, במסירות והקרבה יוצאות דופן: שוב יטול המשפחה את מקל הנדודים, תנתק מהסביבה המוכרת, מתנאי החיים הנוחים, מהעושר המופלג ומהמעמד הגבוה - ותעלה לירושלים, שהיתה בזמנו עיר מיושנת וחסרת תנאים, אך עיר שמעיין התורה פיתה בה בכל עו. 'איננו יכולים להישאר כאן!' קבע הרב לוי, 'עלינו לברוח ממקום בו החינוך שלנו משתבש, ואין בו הערכה מספקת ללומדי תורה!'

כשנודע הדבר בקרב בני הקהילה, החלו הלחצים למנוע את עליית ידידם הנערץ לארץ. אך הרב לוי לא שעה אליהם, וגם לא לפיתויי ההעלאה במשכורת והטבות נוספות בתנאי החיים. 'לכון שאני יכול להישאר לחיות באמריקה כיהודי כשר וטוב', הסביר, 'אך מנין אקח חתנים בני תורה לבנותיי? כיצד אחדיר גם בדור הבא שיש להעריך לומדי תורה?'

בתוך ימים ספורים, מכר הרב לוי את ביתו ועסקיו, ורוקן את חשבונות הבנק, הפך את כל רכושו למטבעות זהב שערך נודד ממדינה למדינה. הוא לא הביט על ההפסד הממוני הכרוך בכך, וגם לא על אי הוודאות בעליה לארץ לא מוכרת - היה ברור לו שיש לברוח מארצות הברית כאן ועכשיו. ואכן, כעבור מספר שבועות כבר עמדו רגליו בשערי ירושלים...

הוא התיישב בירושלים, ומיהר למסרתו הנשאפת - להשיא את בנותיו לתלמידי חכמים מופלגים. הן כמה הקריב וכמה יגע, כמה ויתר וכמה התמסר למען היעד הזה, כדי להגשים את השאיפה הזו. את כל ההון שהביא עמו ייחד כדי לזכות בחתנים עמלי תורה, שיהיו סמוכים על שולחנו והוא פרנסם בכבוד מלכים.

כל מילה

היתה כמדקרת חרב, כמו פצצת אטום נופלת על ראשו. היתכן? הרי חינוך את בנותיו כל הימים להתמסר לתורה...

לימים, זכה הרב לוי לחתן ייחודי, עילוי ששמו הלך לפניו, שנודע כאחד מגדולי אותו דור, הוא הגאון רבי אליהו ראם זצ"ל שהתפרסם כגאון מופלג וגם כיהן כחבר ה'בד"ץ בירושלים. אף שכל תושבי ירושלים חפצו בגאון הנערץ כחתן, אך רב העיר - הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, המליץ לגאון הצעיר להיכנס כחתן בבית משפחת לוי, משפחה שמעריכה תורה ולא הסתנוורה מאמריקה הנוצצת, שבראשה עומד אב שהעדיף להקריב שפע, ממון ומעמד למען חינוך יהודי טהור ושושן, למען הערכה לעמלי התורה!

הרב לוי לא נדד עוד, וזכה להקים דור ישרים מבורך בירושלים. וכל ימיו היה אומר: 'אשרי זכיתי בחתנים עמלי תורה, אשרי שזכרתי כי העיקר בחיים הוא להגיע ליעד הנשאר - לבית של תורה ודור ישרים שמעריך את לימוד התורה. היה כדאי להפסיד כל הון ומעמד שבעולם כדי להמשיך את החינוך הטהור לדורות הבאים!'

הסיפור המסעיר הזה, הנוטל את קוראיו אליהו' מתולדותיו של הגאון רבי יבשות ומתואר בפרוטרוט בספר 'אדרת אליהו' מתולדותיו של הגאון רבי אליהו ראם זצ"ל, מאיר לעברנו, קורא וזועק, מלמד ומורה: ראו נא מה מידת ההקרבה הנדרשת, ראו נא כמה חשוב להיות ברור וחד משמע, להבין מהו היעד הנשאר שלנו וכמה צריך להשקיע בו ולהקריב למענו, כי זהו היעד מספר אחד, זוהי הפסגה שעל כיבושה אנו עמלים!

הפרנסה חשובה מאוד, צריך להתאמץ למענה, היא חובה המוטלת עלינו, אבל ניהר ונישמר לבל תפגע בחינוך ילדנו, לבל תגרום להידרדרות מהערכים עליהם חונכנו ואתם נבקש להעביר לדורותינו הבאים. חשוב מאוד להיות חיי רווחה ורוגע, חשוב מאוד לנהוג בסדר יום נכון ומוקפד, חשוב מאוד להשיג אינספור מטרות ומטלות, אבל שלא נתבלבל במה שחשוב הרבה יותר, במה שחשוב באמת, והוא חינוך הילדים!

אם יש לנו שאלה איזה כלי טכנולוגיה להכניס הביתה או לכיס, הרבה לפני שנבדוק כמה נוכל להרוויח מההתקדמות הזו או בכמה היא תקל עלינו את החיים, נבדוק ונוודא שהכלים הללו לא ירחיקו אותנו מהיעד החשוב ביותר - חינוך הילדים, שהם ימשיכו להתחנך בטהרה כמקדם, שלכלים אלו לא תהא השפעה שלילית עלינו - וגם עליהם!

אם אנו עומדים לצאת לחופשה, והמחיר זול, והמיקום מעולה, והאווירה מושלמת, אך אם היעד מספר אחד, אם הילדים שלנו לא יהיו מוגנים ושמורים במיטב ההגנה - נותר על החופשה הזו, כי יש לנו יעד איכותי וחשוב בהרבה והוא נפש ילדינו!

לסיפורים נוספים של הרב אשר קופלסקי לצפייה ולקריאה
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

פרשת מטות

פרשת מטות פותחת בדיני נדרים "איש כי ידור נדה. לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה". כשנתבונן נראה שיש כאן אזהרה כפולה. אזהרה של "לאו" בלשון הפסוק "לא יחל דברו" ואזהרה של "מצות עשה" בלשון הכתוב "ככל היוצא מפיו יעשה". אך כשנדייק יותר נראה שיש כאן הבדל ביניהם. באיסור הלאו נאמר "לא יחל דברו" ואילו בעשה נצטוו הנודר לקיים ולעשות "ככל היוצא מפיו יעשה". בשינוי הלשון יש גם שינוי כוונה.

בספר 'מוקנים אתבונן' מביא את דבריו של ה'אהל יעקב' שביאר כך: בפרשת הנזירות נאמר "איש או אשה כי יפילא לנדור נדר נזיר להזיר לה" התורה מבחינה בין 'נדר' ל'נזירות'. הנדר הוא: קבלת הנזירות. ואילו הנזירות היא קיומה בפועל. המדרש שם מבאר "כל ימי נדר נזרו" נדרו תלוי

ולחוץ נמצא הוא בסכנה גדולה שלא יעלה בידו לקיים את נדרו. ולכן איזו היא הנזירות הרצויה כאשר "הנדר תלוי בנזירות" כלומר שהנדר נעשה מתוך רצון אמיתי ותשוקת הלב להיות נזיר להתקדש ולהיות מופרש מהוויות העולם. בנדר כזה אין סיכון מובטחים אנו שיקיים את נדרו.

בזה נבין מדוע שמעון הצדיק לא רצה לאכול מקרבנות של נזירים. כי הוא לא ידע אם המניעים שלהם הם טהורים. עד שנודמן לו אותו נזיר מן הדרום יפה עינים וטוב רואי שסיפר שבראותו את עצמו במים פחו עליו יצרו וביקש לטורדו מן העולם, וכדי לנצחו נדר נזירות. שמעון הצדיק הבין שאדם שבעת נדרו היה בעיצומה של מלחמת היצר ובאמצעות נדרו גבר על יצרו, כוונתו טהורה ורצויה, ולכן אין ספק שחפצו יעלה בידו ואין כל מניעה לאכול מקרבנו.

כך ניתן להבין גם את המקרא שלפנינו "ככל היוצא מפיו יעשה" אין די בכך שהאדם נודר בכוונה טובה, יתכן שהנודר יקיים את הציווי "לא יחל דברו" הוא 'לא יעבור על נדרו', אך רק העשייה קיום הנדר תוכיח את הכוונה הרצויה. רק אם קיום הנדר יהיה בבחינת "ככל היוצא מפיו יעשה" מתוך רצון ולא מתוך חוסר ברירה יקיים את נדרו בשלמות.

הרב משה דין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

בנזירותו, ואין נזירותו תלוי בנדרו. וביאור הדברים כך: לעתים תכופות מתעורר באדם הרצון להתקדש לפרוש מתענוגי העולם הזה, אך לא תמיד רצון זה נובע מיראת שמים טהורה. לדוגמא: מי ששתה לשכרות ונקלע למצב לא נעים, והרי הוא מואס ביין ומבקש להגמל ממנו על ידי קבלת נזירות. אך מאחר ובדרך כלל זה ענין רגעי, וכשיעבור זמן קצר יתעורר בו שוב חשק עז ללגום מעט מהמשקה המשכר הנזירות שגור על עצמו בעת שכרותו תרביץ עליו עתה כמשיא כבד. לכן בא המדרש ומבאר: לא זו הדרך, "אם הנזירות תלויה בנדרו", כלומר שקיום הנזירות אינה מרצון, והוא מקיים אותה בעל כרחו אך ורק משום שאינו רוצה להפר את נדרו, מוטב לנזירות זו שלא נבראה מעולם.

כלל זה נכון לא לגבי הנזירות בלבד, אלא לגבי כל נדר שהוא, אדם שקיבל על עצמו נדר, ולבו כל עמו, עשוי להתפתות במשך הזמן שכבר יצא ידי חובה בקבלת הנדר, ואין קיום הנדר חשוב כל כך. הוא עלול לומר לעצמו כבר הראיתי רצון טוב בעת שנדרתי ואם לא אדקדק בקיום הנדר אין בכך כלום העיקר הוא הלב והרצון.

מי שמהרהר על נדרו, יערימו מן השמים קשיים בדרכו לקיים את הנדר שהרי רק "הבא להטהר מסייעין בידו", ואילו מי שאין כוונתו טהורה אינו זוכה לסייעתא דשמיא. מי שנדרו הוא מן השפה

בין המצרים

בשבוע שעבר כתבנו קצת מהלכות שלושת השבועות והשבוע נרחיב עוד פרטי דינים נוספים.

מי שבירך בטעות על פרי חדש בימי בין המצרים ברכת הנהנין (כגון שבירך בורא פרי העץ), ולפני שטעם ממנו נזכר שהוא פרי חדש שצריך לברך "שהחינו", אף על פי שעתה ימי בין המצרים יברך "שהחינו" ולא יפסיד את הברכה.

פסק מרן בשולחן ערוך (סימן תקנא' סעיף י"ז) אם יש ברית מילה או פדיון הבן שחלו בימי בין המצרים מברכים ברכת "שהחינו" כיון שזה מצוה שהיא בזמנה ואי אפשר לדחות את הברכה יותר מאוחר, והרמ"א כתב (סימן תקנא' סעיף י"ז) פרי חדש שהזמן שלו בשוק קצר ואם לא יקנה ממנו עד אחר תשעה באב יכול להיות שלא ימצא אותו בשוק מותר לאוכלו ולברך עליו "שהחינו" כיון שזה מצוה עוברת, אך עדין טוב להניחו עד השבת ובשבת לברך עליו "שהחינו" (והיום שיש מקררים שאפשר להניח את הפרי וישמר לעוד זמן ראוי להחמיר שלא לאכול מהפרי בימי בין המצרים אלא יניחנו במקרר עד אחר תשעה באב, אולם אם הפרי יתקלקל או אם תשתנה איכות הפרי מותר).

המשנה במסכת תענית (דף כו' עמוד ב') אומרת משנכנס אב ממעטין בשמחה, והגמרא אומרת שאם יש לאדם דין ותביעה עם הגוי בבית משפט יתחמק מלדון איתו בימים אלו עד לאחר תשעה באב, וטוב

מותר לאכול בימים אלו ואין להם דין בשה.

יום ראש חודש עצמו מותר באכילת בשה, כיוון שזה כבוד ראש חודש.

נוהגים גם להחמיר שלא לאכול תבשיל שהתבשל בו בשר או עוף (היינו שאם בישל בשר במרק וכדומה כגון לצורך חולה או קטן, והם אוכלים את הבשר, אז המנהג שלא לאכול את המרק משום שהתבשל בו בשר) אולם מותר לבשל בסיר בשרי אפילו שהוא בן יומו (היינו שבישלו בו לצורך קטן באותו יום וניקו את הסיר, מותר להשתמש בסיר זה באותו יום לצורך מאכל פרווה).

ילדים קטנים אפילו שהגיעו לגיל חינוך, יולדת בתוך שלושים יום אחר לידתה, חולה שאין בו סכנה, מינקת שאם לא תאכל בשר ישפיע על החלב שלה ויש חשש שיפגע קצת בתינוק, כל אלו מותרים לאכול בשר בימים אלו כיוון שזה רק מנהג (אולם בקטן שהגיע לגיל שנים עשרה ויום אחד טוב להחמיר שלא יאכל בשר בימים אלו).

מי שברך בטעות על בשר בימים אלו ונזכר שבימים אלו אין אוכלים בשה, יטעם קצת מן הבשר כדי שברכתו לא תהיה לבטלה ואין בטעימה זו שום ביטול מנהג ושום שמחה.

בסעודת מצוה כגון ברית מילה, מותר לאכול בשה, וגם כל הקרובים וכל חבריו ואוהביו רשאים גם כן לאכול בשה, אולם סעודת של ליל המילה (ברית יצחק) אין היא נחשבת לסעודת מצוה, ומילה שלא בזמנה אם דחו אותה בכונה לאחר ראש חודש אב כדי שיוכלו לאכול בשר אין לאכול בשר בסעודה זו, אבל אם מיד שנתרפא התינוק עשו את ברית המילה, אף שהיה אחר ראש חודש אב, מותר לאכול בשר בסעודה זו.

הרב רועי גונן כותב את מדור ההלכות באתר ההלכות נוספות נכנסו לאתרנו: Rabenu.com

כן, המאפיונר הגדול ביותר בהיסטוריה, לא הואשם ברצח, הימורים או פשע חמור אחר, אלא רק בזה שלא שילם מיסים כמו אזרח תמים. היה ברור שאין זה אלא תואנה ותירוץ להיתלות בו כדי להעמידו מאחורי סורג ובריח. השופט עשה את דברה של הבולשת, שיתף פעולה, "תפר" לאל-קפונה תיק ופסק עליו אחת עשרה שנות מאסר. כשהוא שהה בכלא השמור בעולם, אלקטרוז, בשמירה צמודה שמנעה ממנו כל קשר עם העולם החיצון, התמוטטו עסקיו וכך הוא הפך למת מהלך גם אחרי שחרורו, עד שמת מדום לב.

השופט במקרה הזה תפס פשע קטן מאד ו"תפר" תיק כבד.

אפשר להבין את השופט שגלגל עונש כבד על אשמה קטנה כשמדובר בגדול ראשי המאפיה של שיקגו. אבל עכשיו נעבור משיקגו הפרועה לביתנו החם: לא אחת שבים אנו הביתה עצבניים ומתוחים, וסיבות לא חסרות. במיוחד בימי חום ושרב מעיקים ובימי חופשה, כשהבית 'על גלגלים'. ואז, לרוע המזל, מישהו אומר מילה שאינה צריכה להיאמר או עושה מעשה שגוי, והתגובה שלנו יוצאת מכל פרופורציה ועל עוולה קטנה שבדרך כלל נאמרה או נעשתה בלי משים, אנו מציתים חבית אבק שריפה, הוריקן הגיע! ושופטים – בלי יחס למה שנאמר או נעשה. פורקים את כל התסכולים והמתחים, נזכרים לפתע בכל עוולות העבר, בכל המריבות והפגיעות ומתפוצצים. ושיתפוצץ כל הבית.

ככה לא מגיבים, ככה לא שופטים. אין היתר "לתפור" תיק כבד על מעש קטן. גם שאנחנו צודקים, כדאי להיזכר במה שאמר גדול בעלי המוסר, רבי ישראל מסלנט: "אם אתה צודק, ראה שתישאר צודק..."

קיץ בריא וחופשה נעימה.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

רגע חושבים

הרב יואב שאלני

כשאל-קפונה בא הביתה

לפני כמאה שנה, בשנות העשרים של המאה הקודמת, השתלט על שיקגו ארגון המאפיה האימתני. אנשיו הטילו את חתתם, גבו דמי חסות, ואוי היה למי שסירב.

הם ניהלו רשת הברחות, עסקי הימורים, סמים ואלכוהול והשתלטו על ענפי מסחר. אבוי היה למי שהעז להתחרות בהם. חיסולים ומלחמת כנופיות אכזרית ניטשו ברחובות, קצינים שוחזו, נבחרו ציבור נקנו בכסף וכל החוטים הובילו אל אדם אחד שמשך בהם: אל-קפונה.

אבל לא היה בדל הוכחה. עיסוקו המוצהר היה מסחר ברהיטים משומשים. וכשהוא מגובה בסוללת עורכי דין מן השורה הראשונה, נבצר היה להפלילו ולקושרו למעשה הפשע הגדולים שיזם וביצע. כל צעד שלו חושב בקפידה.

לבסוף מצאו החוקרים הילה למשפט: אי דיווח הוגן לשלטונות המס...

יש ערב אחד בשבוע שאסור לכם לפספס

הצטרפו לאלפי צופים המגיעים מכל קצוות הארץ והתחברו לנקודות החשובות ביותר בחייכם

שיעור המוסר הגדול בתבל

מפי הקול חוצב הלהבות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

בכל יום רביעי בשעה 22:00
ישיבת אור דוד רח' המכבים 108 בני ברק

רב מקדים הרב יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עלית בשעה 21:15